

Bir iş yeri açmaksızın kendi nam ve hesabına kapı kapı dolaşmak suretiyle her türlü hurda maddeyi toplayarak veya satın alarak bu malların ticaretini yapanlara veya tekrar işleyenlere satanlardan yapılan hurda madde alımlarının vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.4.DEF.0.72.10.00-193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94
Tarih	21.11.2012

T.C.

BATMAN VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : B.07.4.DEF.0.72.10.00-193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 Ma-61 21/11/2012

Konu : Gelir Vergisi Tevkifatı

İlgi : ... tarih ve ... kayıt sayılı Özelge Talep Formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; plastik kağıt ve karton hurda/atık maddelerinin alım satım işi üzerine faaliyette bulunduğunuzu, söz konusu hurda mal alımlarının bir kısmını piyasada hurda toplayanlardan yaptığınızı, büyük bir kısmını da işletmenizde çalışan personellerin ev ev dolaşarak hane halkından satın aldığını veya dışarıda sahipsiz olan atıkları toplamak suretiyle işyerinize getirdiklerini, piyasadan hurda toplayıcılarından aldığınız hurda atık mallar için % 2 oranında gelir vergisi stopajı uyguladığınızı ancak personellerinizin hane halkından satın aldıkları veya

dışarıdan topladıkları hurda mallar için gelir vergisi stopajı uygulanıp uygulanmayacağı hususunda tereddüte düştüğünüz belirtilerek konu hakkında Defterdarlığımızdan görüş istenmektedir.

Bilindiği üzere; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, kimlerin esnaf muaflığından faydalanacakları da maddede bentler halinde sayılmıştır.

Söz konusu maddenin 7 numaralı bendinde; ticari işletmelere ait atıkları mutad olarak veya belli aralıklarla satın alanlar hariç olmak üzere, bir işyeri açmaksızın kendi nam ve hesabına münhasıran kapı kapı dolaşmak suretiyle her türlü hurda maddeyi toplayarak veya satın alarak bu malların ticaretini yapanlara veya tekrar işleyenlere satanların, gelir vergisinden muaf olacakları hükme bağlanmıştır.

Aynı maddenin mülga ikinci fıkrasından sonra gelen üçüncü fıkrasında; Ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile maddede sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacakları belirtilmiştir.

Maddenin son fıkrasında ise; Bu muaflığın 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü olmadığı hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş, anılan fıkranın 13/b numaralı bendinde ise esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığı yapılan ödemelerden hurda alımları için % 2 oranında gelir vergisi tevkifatı uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Konuya ilişkin 267 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 2nci bölümünde;

"Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesine eklenen bent hükmü uyarınca, hurda metal, hurda plastik, hurda naylon, atık kağıt, hurda cam ile atık şişeleri ve benzerlerini geçimini sağlamak üzere bir işyeri açmaksızın kendi nam ve hesabına münhasıran kapı kapı dolaşmak suretiyle toplayan veya satın alan kişiler esnaf muaflığından yararlanacaklardır. Söz konusu işlerin devamlı olarak yapılması ya da motorlu araç kullanılarak faaliyette bulunulması muafiyetten yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

Ancak söz konusu mükelleflerden;

- Ticari işletmelere ait atıkları mutad olarak veya belli aralıklarla satın alanlar veya anlaşma yapmak suretiyle toplayıp satan kişiler,

- Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanlar

esnaf muaflığından yararlanamayacaktır." açıklamaları yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, bir işyeri açmaksızın kendi nam ve hesabına münhasıran kapı kapı dolaşmak suretiyle her türlü hurda maddeyi toplayarak veya satın alarak bu malların ticaretini yapanlara veya tekrar işleyenlere satanlardan yapacağınız hurda madde alımlarında Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 13/b numaralı bendine göre % 2 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmekte olup, hurda maddelerin işletmeniz çalışanları tarafından ev ev dolaşarak esnaf muaflığı kapsamında olmayan kişilerden kişisel eşyalarının toplanmasında ise gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Ancak gerek esnaf muaflığından yararlananlardan, gerekse diğer kişilerden yapılan hurda mal alımlarında gider pusulası düzenleneceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026